

NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Införande av tillstånd för vårjakt

1998-99

nr 5

FR nr 7

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

I framställningen föreslås ändringar i jaktlagen. Enligt förslaget kan landskapsstyrelsen bevilja tillstånd till vårjakt efter de fåglar som i dag är föremål för jakt under våren. Tillstånd beviljas på ansökan om vissa i lagen föreskrivna förutsättningar är uppfyllda. De tillstånd som beviljas skall gälla ett bestämt antal fåglar. Ändringarna är föranledda av EG-direktivet om bevarande av vilda fåglar, det s.k. fågeldirektivet.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att lagförslagen antas med vissa ändringar. Utskottets ändringsförslag innebär att tillståndsgivningen till vårfågeljakt kan delegeras till jaktvårdsföreningarna och att 22 § kvarstår i lagen med ny lydelse.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Utskottet anser i likhet med landskapsstyrelsen att den åländska vårjakten kan försvaras. Jakten efter sjöfågel utgör en del av den kultur och de lokala traditioner som landskapet 1921 erhöll internationella garantier att besluta om. Trots att jakten bedrivits under lång tid har fågelstammarna inte decimerats. Arternas fortsatta bestånd hotas icke. Utskottet inser dock att ändringar i jaktlagen är nödvändiga eftersom inget undantag erhöles för vårfågeljakten i anslutningsförhandlingarna till EG. Genom lagändringarna kan jakten fortgå med stöd av artikel 9 i EG-direktivet om bevarande av vilda fåglar.

Delegering av myndighetsutövning till jaktvårdsföreningarna

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen skall kunna delegera tillståndsgivningen till vårfågeljakt till de i landskapet verksamma jaktvårdsföreningarna. Syftet med förslaget är att förenkla tillståndsförfarandet och att åstadkomma en flexibel fördelning av de beviljade kvoterna. Genom den föreslagna lagändringen överförs vissa förvaltningsuppgifter till jaktvårdsföreningarna, som står utanför den egentliga landskapsförvaltningen. Utskottet konstaterar att liknande uppgifter påfördes jaktvårdsföreningarna genom en lagändring 1997. Jaktvårdsföreningarnas styrelser beviljar med stöd av jaktlagen tillstånd till älgjakt inom ramen för den tillståndskvot som efter ansökan tilldelats respektive jaktvårdsförening. Vid utskottsberedningen av denna

lagändring fann näringsutskottet att eftersom jaktvårdsföreningarna är föremål för specialreglering i lag och då landskapsstyrelsen utövar tillsyn över föreningarna genom fastställelsen av stadgarna, skall jaktvårdsföreningarna betraktas som sådana offentligrättsliga föreningar som underlyder landskapsstyrelsen.

Ansökningsförfarandet

Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen genom beslut kan tilldela respektive jaktvårdsförening en kvot sjöfåglar av angivna arter. Föreningens styrelse fördelar denna kvot mellan de jägare som hos föreningen ansöker om tillstånd att jaga sjöfågel. Genom delegeringen tar jaktvårdsföreningarna över det administrativa arbetet med tillståndsansökningarna. Varje jägare skall ange var jakten i första hand skall bedrivas. Det skall även vara möjligt att bjuda in jägare från ett annat jaktvårdsområde. När vårjakten är över rapporterar jaktvårdsföreningarna till landskapsstyrelsen hur många fåglar som har skjutits. Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av att de fåglar som skjutits inom respektive jaktvårdsområde rapporteras till rätt jaktvårdsförening, eftersom denna statistik är avsedd att ligga till grund för följande års kvoter till jaktvårdsföreningarna. Utskottet har erfarit att en liknande modell för tillståndsgivning och rapportering har tillämpats i riket och visat sig fungera bra. Själva kansliarbetet skall tekniskt handhas på landskapsstyrelsens försorg.

Besvärsbestämmelse

Genom den ovan nämnda lagändringen i jaktlagen 1997 infördes också en besvärsbestämmelse. Enligt bestämmelsen kan ändring sökas hos landskapsstyrelsen i jaktvårdsföreningens beslut i älgjaksärende. Utskottet anser att en motsvarande besvärsbestämmelse bör införas i fråga om beslut som gäller fördelningen av den tilldelade jaktkvoten på sjöfågel. Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen vidtar nödvändiga åtgärder så att en sådan lagändring kan träda i kraft i god tid inför vårjakten år 2000.

Inventering av arter

Utskottet har erfarit att det finns anledning att vidta åtgärder för att förbättra inventeringen av sjöfågel. Eftersom jaktvårdsföreningarna torde ha beredskap att verkställa fågelinventeringar föreslår utskottet att denna uppgift påförs jaktvårdsföreningarna. För att säkerställa kvaliteten på inventeringarna bör dock landskapsstyrelsen utfärda direktiv om hur och när fågelräkningar skall företas. De uppgifter som fås fram genom tillförlitliga och systematiska inventeringar kan användas för att försvara landskapets undantag enligt artikel 9 i rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar.

Detaljmotivering

20 § Utskottet föreslår att landskapsstyrelsen bemyndigas att delegera tillståndsgivningen till vårfågeljakt till jaktvårdsföreningarna. Enligt utskottet bör landskapsstyrelsen vara den instans som beviljar dispens till den som inte har hemort i landskapet. Landskapsstyrelsen skall enligt förslaget årligen besluta om de kvoter som jaktvårdsföreningarna får fördela. På så sätt kan landskapsstyrelsen anpassa kvoterna till verkställda inventeringar och eventuella direktiv från kommissionen.

Utskottet föreslår dessutom att bestämmelsen om att tillstånd kan beviljas flera personer tillsammans utgår som obehövlig.

22 § I landskapsstyrelsens framställning föreslås att bestämmelsen upphävs. Utskottet föreslår att bestämmelsen står kvar men att lagtexten anpassas till revideringen av lagen i övrigt.

Under utskottsbehandlingen har utskottet erfarit att vissa jaktvårdsföreningar motsätter sig att 22 § utgår ur lagen. Bestämmelsen utgör ett konkret lagstöd för de förhandlingar som föreningarna initierar med fastighetsägare om frivilligt fredande av vissa områden från sjöfågeljakt. De ifrågavarande områdena utgör inte i strikt juridisk mening fredningsområden eftersom fredningen bygger på ett frivilligt ömsesidigt avtal som kan upphävas. Om 22 § upphävs kan markägarna fortsättningsvis, på egen begäran, få ett område fredat genom ett landskapsstyrelsebeslut enligt 26 §. Då detta emellertid grundar sig på fastighetsägarens eget initiativ och innebär en mer långtgående fredning befarar utskottet att denna bestämmelse inte kommer att utnyttjas i önskvärd omfattning. Detta kan leda till att några av de områden som idag är fredade genom frivilliga avtal utpekas som skytteområden i markägarens ansökan om tillstånd till vårfågeljakt. Utskottet konstaterar att vissa av dessa områden är värdefulla ur fågelskyddssynpunkt varför det är angeläget att fredningen fortgår. Bestämmelsen i 22 § utgör dessutom ett viktigt lagstöd för föreningarna när de arrenderar jaktområden i syfte att upplåta jakträtt till en markägare som kompensation för en frivillig fredning. Med hjälp av denna kompensation är det lättare att motivera markägaren att avstå från vårjakt på ett område där jakt inte borde utövas.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 24 mars 1999 inbegärt näringsutskottets yttrande över framställningen.

Utskottet har i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Gun Carlson, jaktförvaltaren Tommy Blomberg, naturvårdsintendenten Håkan Kulves, överinspektören Christian Krogell vid jord- och skogsbruksministeriet, ordföranden Roy Karlsson från Jomala

jaktvårdsförening, ordföranden Gunnar Lindeman från Lemlands jaktvårdsförening, ordföranden Sigurd Söderlund från Kumlinge jaktvårdsförening och ordföranden Lennart Åkerblom från Finströms jaktvårdsförening.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Tage Boman, vice ordföranden Ronald Boman samt ledamöterna Lisbeth Eriksson, Tudeer och Sjöstrand.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar det i framställningen ingående lagförslaget i följande lydelse:

L A N D S K A P S L A G om ändring av jaktlagen för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut

upphävs 21 (*uteslutning*) § jaktlagen den 5 juli 1985 för landskapet Åland (31/85) samt

ändras 20 § 2 mom. och 22 §, av dessa lagrum 20 § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 12 september 1995 (68/95), som följer:

20 §

Landskapsstyrelsen kan, om det inte finns någon annan lämplig lösning, bevilja tillstånd till jakt under någon tid under perioden 15.3 - 25.5 efter ejder, svärta, vigg, knipa, småskrake, storskrake, alfågel och morkulla i litet antal, under förutsättning att landskapsstyrelsen kan säkerställa att jakten bedrivs under strängt kontrollerade förhållanden på selektiv grund och garanterar en gynnsam skyddsnivå. Tillstånd som avses i detta moment kan på ansökan beviljas den som har hemort i en kommun i landskapet (*uteslutning*). Den som inte har hemort i landskapet får av landskapsstyrelsen på ansökan beviljas *dispens* för vårjakt efter sjöfågel om synnerligen vägande skäl föreligger. Landskapsstyrelsen kan i förordning delegera tillståndsgivningen till jaktvårdsföreningarna i landskapet. Landskapsstyrelsen beslutar årligen om det antal fåglar av respektive art som en jaktvårdsförening får bevilja tillstånd till. I tillståndet, som är ett undantag från bestämmelserna i 1 mom., skall anges vilka arter som berörs av undantaget, vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångsten, villkoren vad gäller risker samt vilka tider och områden dessa undantag gäller och den kontroll som kommer att ske. Landskapsstyrelsen beslutar om hur tillståndssystemet också till

övriga delar skall vara utformat.

22 §

Jaktvårdsförening bör inom sitt område verka för att tillräckligt stora sammanhängande områden inte berörs av sådan sjöfågeljakt som bedrivs med stöd av tillstånd. I sagda syfte kan jaktvårdsförening skriftligen avtala om härför lämpliga områden samt om överlåtande till föreningen av jakträtt på andra områden. Jaktvårdsförening kan ställa erforderliga jaktområden till förfogande för dem som avstått från ansökan om jakträtt.

Denna lag träder i kraft den _____ . Av verkställigheten av lagen förutsatta åtgärder får vidtas före lagens ikraftträdande.

Mariehamn den 20 april 1999

Ordförande

Tage Boman

Sekreterare

Marine Holm-Johansson